

Državni izpitni center

P 1 3 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 24. avgust 2013

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravičen (npr. v nalogi 1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. v nalogi 3.3).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna.
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, razen če v navodilih ni določeno drugače (kot npr. v nalogi 5). Če obkroži več črk, kot je določeno, se naloga točkuje z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Svet in ljudje ♦ novembra <p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ cenijo vrhunsko reportažno fotografijo ♦ jih zanima Srednji vzhod ♦ jih zanimata Iran in Afganistan ♦ se ukvarjajo s fotografijo ♦ jih zanima fotografiranje Mance J. Hessabi 		<p>7 pravičnih rešitev = 4 6, 5 pravičnih rešitev = 3 4, 3 pravične rešitve = 2 2, 1 pravična rešitev = 1</p> <p>Rešitev je pravilna, tudi če kandidat najprej navede podatke o intervjuvanki, nato pa o spraševalcu.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ♦ Urban Golob <p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ vpraševalec ♦ spraševalec ♦ izpraševalec 	♦ novinar	
		<ul style="list-style-type: none"> ♦ Manca Juvan Hessabi <p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ intervjuvanka ♦ spraševanka ♦ vprašanka ♦ spraševana ♦ izpraševanka 	♦ M. J. Hessabi ♦ intervjuvanec ♦ vprašani	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	po smislu, npr., dve od: ♦ fotografija	predstavlja osebo, s katero se spraševalec pogovarja / ponazoriti temo besedila	1 za vsako pravilno vrstico
		♦ členjenost na stolpce	večja preglednost besedila	
		♦ različne vrste tiska / krepki tisk	vprašanja se ločijo od odgovorov / besedilo je preglednejše / poudarjen uvod in vprašanja	
		♦ krepki ležeči tisk	poudarja naslov knjige	
		♦ različna velikost črk	loči naslov od drugega dela besedila	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ pravzaprav		
3.2	2	po smislu, npr., tri od: ♦ vrhunska reportažna fotografija ♦ nagrade doma in v tujini ♦ izid knjige ♦ Ljudem so ostale v spominu njene fotografije. ♦ Poznajo jo tisti, ki jih zanima Srednji vzhod. ♦ Cenijo jo tisti, ki poznajo njene fotografije iz Afganistana.		3 pravilne rešitve = 2 2 ali 1 pravilna rešitev = 1
3.3	1	♦ moramo		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Manca Juvan Hessabi (in njene fotografije) ♦ delo Mance Juvan Hessabi		Delo, s katerim se ukvarja Manca J. Hessabi (fotografiranje/fotografije/fotografinja), mora biti omenjeno vsaj na enem mestu (pri temi ali namenu).
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ predstaviti delo fotografinje Mance Juvan Hessabi ♦ kratko predstaviti osebo in njeno delo ♦ nakazati temo intervjuja ♦ bralcem povedati, o čem bo govoril intervju		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ Č ♦ D ♦ F 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ NE 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ V Sloveniji.	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Slovenija ♦ v Sloveniji 	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker so upali, da se bo njihovo življenje izboljšalo. 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zaradi upanja na izboljšanje (razmer v državi) ♦ zaradi vojne ♦ ker se mu poznajo posledice vojne 	
	1	po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker je v njem več kot 30 let divjala vojna. 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9.1	2	po smislu, npr., tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ženski zapor (v Afganistanu) ♦ pridelovalci opija ♦ afganistanske sirote ♦ mladost v Iranu 		3 rešitve = 2 2 ali 1 rešitev = 1
9.2	3	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Manca Juvan Hessabi je že v 4. letniku srednje šole delala kot urednica fotografije pri reviji Anja. Tako si je prislužila denar, s katerim se je lahko odpravila po svetu fotografirati socialne teme. ♦ Denar je zaslužila tako, da je delala (kot urednica fotografije) pri reviji Anja in fotografirala rože. 	<p>Primeri nepopolne razlage:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Bernarda Jeklin ji je ponudila mesto urednice fotografije pri novoustanovljeni reviji Anja. ♦ Ukvarjanje s takšnimi temami si je omogočila s fotografiranjem rož. To je bila finančna podlaga. 	popolnoma ustrezna razlaga = 2 nepopolna razlaga = 1 1 za jezikovno pravilnost Kandidat lahko dobi točko za jezikovno pravilnost, tudi če je za razlago dobil samo eno točko.
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ fotografirati ♦ fotografiranje ♦ fotograf ♦ fotografski 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ glagol ♦ samostalniška beseda/samostalnik ♦ samostalniška beseda/samostalnik ♦ pridevniška beseda/pridevnik 	8, 7 pravih rešitev = 4 6, 5 pravih rešitev = 3 4, 3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	♦ 1		
	1	♦ 4		
11.2	1	♦ (zemljepisno) lastno ime		
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ (stvarno) občno ime ♦ vrstno poimenovanje ♦ poimenuje vrsto šole 	♦ ker ni lastno ime/uradni naziv šole	
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ gostoljubno ◆ z veseljem ◆ prijazno ◆ velikodušno ◆ brez zadržkov 		
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ tujice ◆ tuje ljudi 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ turiste ◆ ljudi, ki jih niso poznali 	
12.2	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ zahodnjaki ◆ zahodnjakov 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	3	po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ◆ je predvsem pomembno, da prisluhne drugemu in njegovo zgodbo iskreno prenese v jezik medija, s katerim dela. 	<p>Primera delne rešitve:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ je pomembno, da jo tema zanima in tudi da zna prisluhniti drugemu in njegovi zgodbi. ◆ se mora človek poglobiti v temo, tako da prebere čim več literature o tej temi. 	<p>popolna rešitev = 2 delna rešitev = 1</p> <p>1 za jezikovno pravilnost</p> <p>Kandidat lahko dobi točko za jezikovno pravilnost, tudi če je rešitev le delna.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Morda lahko rečem, da je bilo to izkušnja, predvsem pa finančna podlaga, da sem si lahko privoščila fotografiranje socialnih tem. 		1 za pravilno obkroženo mesto naglasa v obeh besedah
14.2	2	po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Danes je moderno uživati lahko hrano. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tako lahke maturitetne pole se rešujejo najteže. ◆ Test je bil lažji kot ustni del. 	<p>1 za ustrezno poved</p> <p>1 za jezikovno pravilnost ustrezne povedi</p>
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Lani je pri založbi Sanje izšla njena knjiga <u>Afganistan: neobičajna življenja</u>. 		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ko/Kadar se Manca J. Hessabi pripravlja na fotografiranje zahtevnih tem, si prebere čim več literature. 		
	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Manc J. Hessabi je študij na univerzi v New Yorku omogočila štipendija, ki jo je dobila pri agenciji Magnum. ♦ Študij na univerzi v New Yorku je Manc J. Hessabi omogočila štipendija, ki jo je dobila pri agenciji Magnum. ♦ Štipendija, ki jo je dobila pri agenciji Magnum, je Manc J. Hessabi omogočila študij na univerzi v New Yorku. 		
	1			za jezikovno pravilnost obeh povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ trpna 		
	2	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Manco so večkrat nagradili doma in v tujini. ♦ Strokovnjaki so Manco večkrat nagradili doma in v tujini. 		1 za pravilno pretvorjeno poved 1 za jezikovno pravilnost povedi
	3			
Skupaj	3			

Naloga 18	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
Ustreznost besedilni vrsti	2	♦ podatki o sporočevalcu in naslovniku; kraj in datum pisanja	2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja 1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja (npr. datum je napisan pred krajem / naveden je samo datum / kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika / pri sporočevalcu ni naveden naziv ustanove, v imenu katere piše) 0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali o naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja / podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnem mestu 1 točka za obe prvini 1 točka za obe prvini
	1	♦ poimenovanje besedilne vrste z navedbo teme in nagovor	
	1	♦ (v)ljudnostni zaključek in) pozdrav ter podpis z navedbo vloge sporočevalca (če ta še ni izražena v naslovu sporočevalca ali v jedrnem delu)	
	1	♦ vsebinsko ustrezen izrek prošnje (za sodelovanje na Poletni šoli fotografije)	
	1	♦ natančna navedba okoliščin: kje bo potekala poletna šola in kdaj se bo začela/koliko časa bo trajala	
Vsebina	1	♦ predstavitev dogodka oz. utemeljitev, npr.: katero sekcijo bo vodila Manca (ter kako bo organizirano delo, kdo še bo sodeloval)	
	1	♦ zakaj je bila izbrana prav ona	
	2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka do 0
	2	♦ slogovna ustreznost – ustrezen in spoštijiv nagovor (primeri neustreznosti: <i>Spoštovana gospa Manca! / Draga gospa Manca Juvan Hessabi! / Spoštovana! / Pozdravljeni! / Pristrčen pozdrav!</i>) – vikanje oz. nagovarjanje naslovnika v 2. osebi množine – brez ponavljanja besed/besednih zvez – skladnost z navodili	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.
Skupaj	12		

1. primer prošnje:

Zveza prijateljev mladine Slovenije
Miklošičeva cesta 16
1000 Ljubljana

Ljubljana, 5. 5. 2013

Manca Juvan Hessabi
Grumova ulica 2
1270 Litija

Prošnja za sodelovanje na Poletni šoli fotografije

Spoštovani!

Zveza prijateljev mladine Slovenije bo tudi letos na Kozjanskem organizirala Poletno šolo fotografije. Prosimo Vas, da se nam pridružite in sprejmete vodenje sekcije za socialno fotografijo.

Poletna šola fotografije bo potekala od 7. do 12. septembra 2013. Na njej bo sodelovalo več znanih fotografov, ki bodo vodili sekcije za športno, modno in popotniško fotografijo. Želimo si, da bi mladim lahko ponudili tudi sekcijo za fotografiranje socialnih tem. Vaši dosežki, nagrade, predvsem pa knjiga o Afganistanu so nas spodbudili, da Vas prosimo za sodelovanje.

Verjamemo, da bo delo z mladimi za Vas izziv, in upamo, da boste z razumevanjem sprejeli našo prošnjo. Prosimo Vas, da nam svojo odločitev sporočite do konca tega meseca.

Lep pozdrav

Ivana Kraljič,
organizatorica PŠF

2. primer prošnje:

Ivan Kraljič
Zveza prijateljev mladine Slovenije
Miklošičeva cesta 16
1000 Ljubljana

Ljubljana, 24. 8. 2013

Manca Juvan Hessabi
Grumova ulica 2
1270 Litija

Prošnja za sodelovanje na Poletni šoli fotografije

Spoštovana ga. Juvan Hessabi!

V imenu Zveze prijateljev mladine Slovenije organiziram tradicionalno Poletno šolo fotografije. Na njej bodo sodelovali priznani fotografi športne in modne fotografije. Prosim Vas, če bi Vi vodili sekcijo za reportažno fotografijo. K sodelovanju Vas želim pritegniti, ker ste odlična in izkušena fotografinja. Vaše fotografije imajo zgodbo in enostavno osupnejo.

Poletna šola fotografije se bo začela 7. septembra 2013 na Kozjanskem. Zelo bom vesel, če mi boste svojo odločitev sporočili do 30. avgusta 2013.

Lepo Vas pozdravljam.

Ivan Kraljič,
organizator Poletne šole pri ZPMS

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Sebastijan Pregelj, Pravi trenutek (odlomek), Seveda mi bo uspelo

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opravičujemo se za napako v ocenjevalnem obrazcu, v katerem je pri vodeni interpretaciji namesto naslova besedila Pravi trenutek zapisan naslov zbirke Prebujanja.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Odlomek je lirski, saj vsebuje veliko čustev.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, saj književna oseba pripoveduje o dogajanju. Ima pa tudi lirske prvine, ker so v pripovedovanje vključena razmišljanja in občutja.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primeri
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.	
2	Obnova odlomka brez vsebinskih napak. Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.	Nezadovoljen moški odhaja v svet. Ne ve, ali se bo še vrnil. Ko načrtuje pot po Evropi, si premisli, ker ga doma spet nekaj zadrži. Od dvigala se vrne v stanovanje, zapre vrata in ostane. Tolaži se s tem, da mu bo naslednjič uspelo.
3	Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Oskar se odpravlja nekam daleč, prepričan, da se bo tam njegovo življenje spremenilo. Ne namerava se vrniti prej kot v starosti. Zadovoljen je, da se je odločil za spremembo.
4	Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak. (Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)	Odlomek pripoveduje o odločitvi mladega človeka, da odide nekam daleč, kjer bo življenje zažal na novo, domov pa se bo morda v starosti vračal le kot turist. Razmišlja o prihodnosti in pomisli, kako se bodo na njegov odhod odzvali sosedje. Tik preden odide, se spomni, da mora izklopiti varovalko in zapreti plin. Vrne se v stanovanje in znova ugotovi, da ni čas za odhod, vendar misli nanj še vedno ne opusti.

Razlaga pripovedovalčevega razmišljanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pripovedovalec je naveličan svojega kraja.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oskar ni zadovoljen s svojim življenjem, zato sklene oditi in se spremeniti. Vse njegovo razmišljanje je povezano s to odločitvijo. Konča se s spoznanjem, da še ni čas za odhod. / Pripovedovalec razmišlja o odhodu. Tako se je odločil. Hoče drugam in postati nekdo drug. Misli, da odhaja daleč in za vedno. To se mu zdi dovolj za nov začetek. Ko mu ne uspe, se pojavi spoznanje, da ne zna izbrati pravega trenutka.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalec je Oskar, mlad človek, ki si želi drugačnega življenja. Meni, da mu bo odhod nekam daleč stran prinesel tudi spremembo osebnosti. Razmišljanje o prihodnosti je zanj pomembno, ker ga pripelje do odločitve za odhod, na kar je ponosen. Vendar v tem razmišljanju ni jasnih načrtov – Oskar namreč pravi, da se bo šele ob morju odločil, kje se bo ustalil in si poiskal delo, ki ga bo veselilo. Njegovemu razmišljanju manjka odločilen korak.

Razlaga pripovedovalčevega ravnanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pripovedovalec ravna tako, da ne more nikoli zares oditi in se spremeniti.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalec se za vedno odpravlja od doma, ker si želi drugačnega življenja. Čeprav si že pripravi stvari in odide do dvigala, si premisli in se vrne v stanovanje. Ravna tako, kot je ravnal že prej, ker nima moči. / Ko se odloči, se hitro obleče, vzame s police avtokarto in potovalko ter stopi iz stanovanja. Na hodniku začne razmišljati, skrbita ga varovalka in plin, zato odklene vrata in se vrne v dnevno sobo. Odhod mu spet ni uspel.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Ko hoče Oskar oditi in si predstavlja svojo prihodnost, se takoj pripravi na odhod. Misel na sosedo ga malo zadrži, vendar se le nasmehne, zaklene stanovanje in se s potovalko odpravi do dvigal. Ker pomisli na varovalko in plin, se vrne v stanovanje in ostane v njem. S tem, kar počne, dokazuje, da ni odločen.

Pojasnitev problema (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pripovedovalec ne more oditi, ker je preveč čustveno navezan na svoj kraj in svoje stanovanje.
1	Razlaga je skopa/povišna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalec ima problem, da se ne more odločiti. Ko se odloči, tega ne more narediti. Zmeraj ga nekaj potegne nazaj, zato ostane tam, kjer je bil. / Čuti, da ni pravi trenutek za odhod, kot že prej ni bil. Ne zna najti pravega trenutka.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Oskarjev problem je, da ne more storiti tega, kar si zamisli. Že prej je poskušal oditi od doma in svoj neuspeh si razlaga s tem, da ni izbral pravega trenutka. kateri trenutek bi bil pravi, pa ne pove.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Citata ni. Citat ne ustreza navodilu.	»Moram ga zapreti.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Vprašanje je samo, kaj me zares veseli.«
2	Citat ustreza navodilu/razlagi.	»Ne znam izbrati pravega trenutka.« / »Čutim, da ni pravi trenutek.« / »Ni pravi trenutek za odhod.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.	Pripovedovalčeva odločitev se torej ne uresniči, ker ni dovolj odločen in ker misli, da je za njegov problem »kriv« čas.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o dogajanju v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Mnenje ni izraženo. Izraženo je kot skopa trditev. Mnenje ni v skladu z odlomkom.	To dogajanje je zelo zmedeno, osebi pa po mojem mnenju ni nič jasno.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.	Po mojem še ni prepričan, kaj bi rad, ne ve, kam bi šel, kaj bi rad počel. Nenavadno mi je, da ob odhodu razmišlja, kako bo z njegovim stanovanjem, namesto da bi ga skrbelo za prijatelje in za družino.
2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Mislím, da dogajanje v odlomku dokazuje Oskarjevo neodločnost, nemoč in naivnost. To, da ne zna izbrati pravega trenutka, je samo nekakšen izgovor, s katerim želi opravičiti svoje ravnanje. Ko se je vrnil v stanovanje, bi moral izklopiti varovalko, zapreti plin in oditi. Njegovo razmišljanje o življenjski spremembi in pot, ki vodi samo do dvigal in nazaj v stanovanje, se mi zdita kot sanjarjenje, po katerem si pripovedovalec pomane oči. Po mojem mnenju Oskarju ne bo uspelo izbrati pravega trenutka za odhod, dokler ne bo pri sebi razčistil, kaj sploh hoče.

Presoja posameznikovih lastnosti, potrebnih za uspešno uresničevanje odločitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Presoja ni izražena. Izražena je kot skopa trditev. Presoja ne ustreza navodilu.	Za življenjske spremembe je potreben pogum.
1	Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, s šibko razlago/nakazana v primeru iz življenja.	Če želimo uresničiti svoje želje, moramo biti odločni, imeti jasen cilj, kajti čustveno labilne osebe lahko z nepremišljenimi odločitvami storijo tudi življenjske napake.
2	Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.	Prepričan sem, da so za uspešno uresničevanje odločitev potrebni: sposobnost oziroma talent, odločnost, pogum, vztrajnost, delavnost in realnost. Brez sposobnosti se lahko nekdo zelo trudi, pa ne bo uspešen, kar mu običajno zmanjša samozavest in pogum. Odločnost ne pomeni, da se nekdo odloča in tudi odloči, kot vidimo v tem odlomku, ampak da naredi vse, da bi svoj načrt uresničil, ne glede na okoliščine, ki ga pri tem ovirajo. Vztrajnost in delavnost sta nujni, saj je sposobnost v nasprotnem primeru le nekoristen dar. Zelo pomembno se mi tudi zdi, da je človek pri odločitvah in dejanjih na »realnih tleh«, da se zaveda, kaj lahko uresniči, kaj pa bo zanj za vedno ostalo nedosegljivo. Marsikatero razočaranje bi nam bilo prihranjeno, če ne bi »zidali gradov v oblakih«.

Utemeljitev presoje posameznikovih lastnosti s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Moje odločitve so včasih dobre, potem pa premalo naredim, predvsem glede učenja.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Dostikrat mladi zbežijo od doma, ker imajo težave v družini. Poznam prijatelja, ki je mislil, da bo z odhodom v tujino vse rešil.
2	Primer je na kratko opisan.	V časopisu sem prebrala intervju z uspešno plesalko iz našega kraja. Ples je začela trenirati že v zgodnjem otroštvu. Zaradi ljubezni do njega je odšla na srednjo plesno in baletno šolo v tujino. Mnogi so jo prepričevali, naj tega ne stori, ker je ples vendar nekaj takega, s čimer se lahko ukvarjaš ljubiteljsko in si pri tem uspešen. Ona pa je pokazala svojo odločnost in naredila, kar si je zastavila za cilj. Velik pogum je pokazala že s tem, da je pri komaj petnajstih letih odšla daleč od doma. V intervjuju je dejala, da sta jo do uspehov pripeljali vztrajnost in delavnost. Poudarila je, da mora biti tisti, ki želi uspeti, realen – ciljev si ne sme postaviti previsoko. Ona je svoj cilj dosegla, postala je plesna učiteljica v svoji domovini.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

2. Samostojna interpretacija: Mate Dolenc, Strah (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Besedilo spada v epiko, saj fant izraža svoja čustva in razpoloženje.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, v pripovedovanje o dogodku so vključena tudi dečkova čustva in razmišljanja – to je lirsko.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primeri
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.	
2	Obnova odlomka brez vsebinskih napak. Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.	Lipa z listnimi ušmi je ponoči strašila dečka, zdelo se mu je, da se premika kot človek. Svoje strahove je zaupal staršem, ti pa ga sploh niso poslušali, dokler rastlina ni ovenela in so jo odnesli.
3	Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Deček pripoveduje o sobni lipi, ki mu je kot kakšna sovražnica grenila življenje. Tako se je je bal, da je prosil, naj jo prestavijo iz njegove sobe. Oče in mati njegove želje nista upoštevala.
4	Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak. (Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)	O svoji izkušnji pripoveduje fant, ki se je bal sobne lipe. Mati in oče njegovih strahov nista razumela, zato je bil še bolj nesrečen. Potem so lipo uničile listne uši in morali so jo vreči stran. Fant se je od takrat počutil bolje, opomogel si je, starši pa tudi te spremembe niso razumeli.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana. Samo splošno razmišljanje o pojavi ali problemu – brez povezave z odlomkom.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	odnos do otrok
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	nepozorni starši
3	Izbran je osrednji problem odlomka/in problem, ki je bistveno povezan z njim. Izbrana je osrednja prvina odlomka/in prvina, ki je bistveno povezana z njo. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	(ne)razumevanje otroškega strahu / strah / otroški strah /

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primeri
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Starši ne razumejo sinovega strahu, ker si nikoli ne vzamejo časa zanj in za pogovor.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Pripovedovalec se boji sobne rastline, starši pa tega niti ne poskusijo razumeti. O njegovem strahu se ne pogovarjajo z njim, zato je deček užaljen.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Mama ga ni resno vzela. Oče mu je rekel, da ni noben fant, če se boji navadne sobne lipe. Mama in oče se nista po tem, ko je lipo »umrla«, nikoli vprašala, zakaj se je njun sin spremenil na boljše. Malo sta vedela o njem, ker nista dovolj globoko pogledala vanj.
3	Razlaga je jasna, natančna.	V odlomku je prikazano, da starši ne razumejo sinovega strahu. Ta strah sicer ni običajen, saj se deček boji sobne lipe. Mamino nerazumevanje se pokaže, ko ji sin pove, da ga rastlina moti, ona pa mu ne prisluhne. Ko deček zaupa svoj strah očetu, se mu ta posmehne in mu da vedeti, da se kot fant rastline ne bi smel bati. Pripovedovalec ni prizadet le zaradi strahu pred lipo, ampak tudi zato, ker se starši ne potrudijo, da bi ga razumeli.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Primer ni citirana. Citirana poved ne ustreza navodilu.	»A nauka o družbi se takrat še nisem učil.«
1	Primer iz odlomka ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.	»A ponoči sem z lipo živel jaz, ne onadva.«
2	Primer iz odlomka je natančno v skladu z razlago. (Z dvema točkama ovrednotimo vsak primer, ki natančno utemeljuje razlago.)	»Ah, kje pa, sploh me ni resno vzela.« / »Kakšen fant pa si, da se bojiš navadne sobne lipe?« / »Zaradi mojih strahov ni bila nikoli zaskrbljena.« / »A mama in oče se nista nikoli vprašala, od kod takšna sprememba.« / »Starši pogosto zelo malo vedo o svojih otrocih, ker ne pogledajo dovolj globoko vanje.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.	Starši se ne ukvarjajo z otrokovimi strahovi, saj kot odrasli ne razumejo, da bi jih lahko povzročala »navadna« rastlina.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lasno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Mnenje ni izraženo. Izraženo je kot skopa trditev. Mnenje ni v skladu z odlomkom.	Nič posebnega ni, da ne razumeta otroških strahov, ker sta jih pozabila.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.	Po mojem mnenju bi starši morali poslušati dečka in odstraniti lipo. Deček bi lahko v miru spal, manj bi se kregali, bolje bi se učil in ne bi živel v strahu.

2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Mislim, da bi morali starši resneje upoštevati sinove strahove in prošnje. Lahko bi vedeli, da je otroška domišljija zelo bujna in da v njej njihov sin res vidi sobno lipo kot sovražnega človeka, ki se premika in ga straši. Ni prav, da poleg strahov otrok doživlja še nerazumevanje in celo norčevanje staršev (očeta). Namesto da sta mati in oče zavračala njegove prošnje, naj bi mu pozorno prisluhnili, ga spodbudila, da jima opiše in razloži svoje strahove ... Rastlino bi morala odnesti iz otroške sobe že prej. Po tem, ko sta to storila, bi lahko spoznala, da je postal njen sin prav zato zadovoljnejši, uspešnejši, močnejši. Morda pa sta prišla do tega spoznanja ... Nista namreč kupila nove sobne lipe.
---	--	---

Lasno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primeri
2	Ni mnenja. Mnenje je izraženo kot skopa trditev. Ni povezano z odlomkom.	Nerazumevanje staršev in strahov je za otroke resen problem.
1	Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.	Kru to je, da odrasli, predvsem starši, nočejo razumeti otroških strahov, še bolj pa, da nekateri otroke celo strašijo, ker mislijo, da jih bodo tako vzgojili.
2	Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.	Strahovi so pogosto vzrok, da se otroci ne razvijajo tako, kot bi se morali – imajo motnje spanja in prehranjevanja, slabše se učijo, nimajo dovolj energije ... Zato bi se morali starši z njimi več pogovarjati o tem. Morali bi jim pozorno prisluhniti in jim svetovati. Ni prav, da gledajo na težave otrok samo z očmi odraslih. Če lahko s svojim dejanjem pomagajo pregnati otroški strah, naj to storijo, tudi če se jim zdi ta še tako nenavaden ali smešen.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primeri
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	V šoli se najbolj bojijo tisti, ki se nič ne učijo in ne prihajajo redno k pouku.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Ko sem bil še majhen otrok, sem se zelo bal teme. Če sem bil ponoči v sobi sam, je morala goreti luč. Mama je to razumela in se ni norčevala iz mojega strahu. Rekla je, da je imela v otroštvu tudi ona enak problem.

2	Primer je na kratko opisan.	
	<p>Tudi sam poznam podoben primer. Teta in stric živita z dvema hčerama v mestu blizu Maribora. Vikend imajo kakšnih 50 kilometrov stran, na visokem hribu. Tam stoji majhna hiša, v njeni okolici je le neka podrtja. V hiški sta dve spalnici. V tisti, v kateri spita moji sestrični, je visela na steni črno-bela fotografija stričevih prednikov. Sestričnima se je zdela strašna. Ponoči sta slabo spali, ker sta čutili, da ju osebe s fotografije opazujejo. To sta velikokrat povedali staršem, a ti njunega strahu niso upoštevali. Ko zaradi te fotografije nista več hoteli na vikend, sta jo teta in stric odstranila. Spoznala sta, da sta hčeri resno mislili. Od takrat moji sestrični mirno spita, ker vesta, da ju nihče ne opazuje.</p>	

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).